

ГАРЧИГ

Аймгийн эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт	2
Хэрэглээний үнэ.....	3-7
Төсөв.....	8-9
Нийгмийн даатгалын үйлчилгээ.....	10-11
Нийгмийн халамж.....	12
Аж үйлдвэр.....	13-15
Шуудан холбоо.....	16
Мал аж ахуй.....	17-21
Хүн амын ажил эрхлэлт.....	22
Эрүүл мэндийн үйлчилгээ.....	23-24
Аймгийн аюулгүй байдал	25-27

Хэрэглэний үнийн индекс өмнөх сараас өссөн шалтгаан нь хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ 101.8 хувиар, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлэг 100.9 хувиар, гэр ахуйн тавилга, бараа 100.4 хувиар, тээврийн салбарын үнэ 100.5 хувиар, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байр 100.8 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Төмс, хүнсний ногоо, мах махан бүтээгдэхүүний үнэ:

2014 оны 5-р сарын 1-р долоо хоногийн ажиглалтаар өмнөх долоо хоногоос төмс, хүнсний ногооны үнэ тогтвортой, хонины махны үнэ 500 төгрөгөөр буюу 106.7 хувиар өсч, харин адууны мах 200 төгрөгөөр буюу 2.9 хувиар буурч, түлш шатахууны үнэ өөрчлөлтгүй байна.

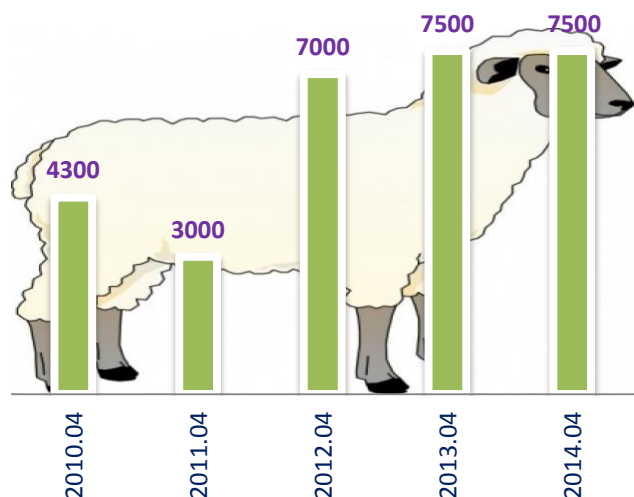
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дундаж үнэ:

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үнэ тогтвортой байна.

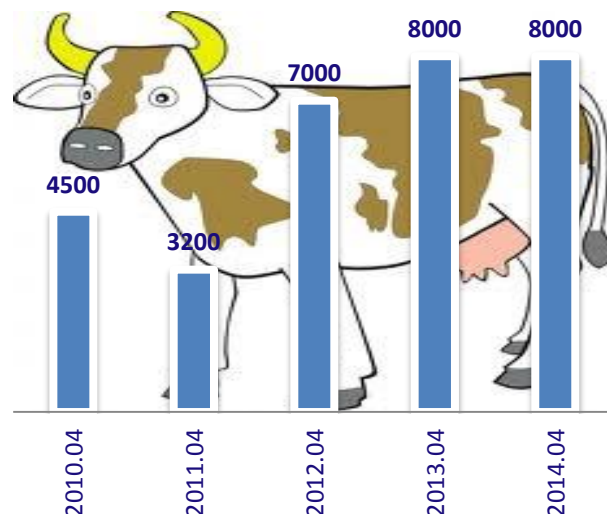
Хүснэгт 3 . Гол нэрийн зарим барааны үнийн судалгаа

Барааны нэр төрөл		Хэмжих нэгж	IV.30	V.07	өсөлт, бууралт
"Алтан тариа" гурил	дээд, савласан	кг	1100	1200	100
	I зэрэг, задгай	кг	880	880	0
Талх "Ундрах" аймгийн үйлвэр		ш	750	750	0
Цагаан будаа		кг	2300	2300	0
Элсэн чихэр		кг	1800	1800	0
Сүү	Задгай	л	1500	1500	0
	"Цэвэр сүү"	л	2500	2500	0
Ургамлын тос, "Кларина"		л	3600	3600	0
Маж	Үхрийн	кг	8000	8000	0
	Хонины	кг	7500	8000	500
	Адууны	кг	7000	6800	-200
	Ямааны	кг	7000	7000	0
Ногоо	Төмс	кг	1000	1000	0
	Лууван	кг	1500	1500	0
	Байцаа	л	1500	1500	0
	Манжин	кг	1500	1500	0
	Сонгино	кг	1500	1500	0
	Сармис	булцуу	300	300	0
Шатахуун	Аи-80	кг	1540	1540	0
	Аи-92	кг	1710	1710	0
	Дизелийн түлш	кг	1800	1800	0

Зураг2. Нэг кг хонины махны үнэ, төгрөг

Зураг3. Нэг кг үхрийн махны үнэ, төгрөг

Хүснэгт4. Өргөн хэрэглээний зарим барааны дундаж үнэ

Барааны нэр төрөл		Хэмжих нэгж	2011 IV	2012 IV	2013 IV	2014 IV	2014 IV / 2013 IV
"Алтан тариа" гурил	I зэрэг	кг	880	950	1000	1200	120.0
	II зэрэг	кг	660	880	800	900	112.5
Будаа	Цагаан	кг	1800	1800	1800	2300	127.8
Элсэн чихэр		кг	1800	1800	1800	1800	100.0
Хонины мах	ястай	кг	3000	7000	7500	7500	100.0
	цул	кг	3000	7000	7500	7500	100.0
Үхрийн мах	ястай	кг	3200	7000	8000	8000	100.0
	цул	кг	3200	7000	8000	8000	100.0
Адууны мах		кг	3000	6000	6500	6500	100.0
Ямааны мах		кг	2800	6000	6500	6000	92.3
Сүү	шингэн	л	1200	1500	1500	1500	100.0
Байцаа	монгол	кг	1000	900	1500	1500	100.0
Лууван	монгол	кг	800	800	1000	1500	150.0
Манжин	монгол	кг	1000	800	1300	1500	115.4
Төмс	монгол	кг	800	800	800	800	100.0
Сонгино	хятад	кг	1100	1000	1500	1500	100.0
Сармис, булцуу		кг	200	300	300	300	100.0
Ургамлын тос		л	2750	3000	3000	3500	116.7
Өндөг		ш	220	250	280	420	150.0
Талх "Ундрах"		ш	550	650	650	750	115.4

Хүснэгт 5. Түлш, шатахууны үнэ,

Шатахууны нэр төрөл	Х/нэгж	2011 IV	2012 IV	2013 IV	2014 IV	2014 IV / 2013 IV	
						Хувь	Төгрөгөөр
А-80	л	1195	1410	1570	1540	98.0	-30
А-92	л	1350	1620	1720	1710	99.4	-10
Дизель	л	1445	1810	1810	1800	99.4	-10

Хүснэгт 6. Цахилгааны үнийн тариф /НӨТ-гүй үнэ/

Хэрэглэгчдийн ангилал	Хэмжих нэгж	Тариф /НӨАТ-гүй/
-----------------------	-------------	------------------

Айл өрхөд борлуулах цахилгааны тариф

Энгийн тоолууртай

Сарын нийт хэрэглээний 150 квт.ц	төг/квт.ц	86.9
Сарын нийт хэрэглээний 150 квт.ц-аас дээш	төг/квт.ц	106.36

2 тарифт тоолууртай

Өдрийн хэрэглээ /06.00-21.00/	төг/квт.ц	92.4
Орой, шөнийн хэрэглээ /21.00-06.00/	төг/квт.ц	66
Сарын суурь тариф	төг/сар	1100

Аж ахуй нэгж, байгууллага

<i>Энгийн тоолууртай</i>	төг/квт.ц	116.2
--------------------------	-----------	-------

3 тарифт тоолууртай

Өдрийн хэрэглээ /06.00-17.00/	төг/квт.ц	116.2
Оройнхэрэглээ /17.00-24.00/	төг/квт.ц	196.5
Шөнийн хэрэглээ /24.00-06.00/	төг/квт.ц	66

Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний дундаж үнэ

Аймгийн түүхий эдийн захад үнэ ямааны ноолуур 71000 төгрөг, адууны шир 27500 төгрөг, үхрийн шир 1.8-2.3 метр урттай нь 30000 төгрөг, 2.3 метрээс дээш урттай нь 42500 төгрөг, хонины нэхий 5000 төгрөг, ямааны ноолуургүй арьс 2250 төгрөгийн үнэ ханштай байна. Өөрөөр хэлбэл арьсгүй арьс дундаж үнэ 2250 төгрөг, арьсгүй арьс дундаж үнэ 25.0 хувиар өссөн байна. Харин ноолуур дундаж үнэ 18.4 хувиар буурсан арьс ямааны ноолуургүй арьсний дундаж үнэ 25.0 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 7. Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний дундаж үнэ

Энгийн бүлэг, төрөл	Нэгж	Үнэ, төгрөг			
		1-р бүлэг А	2-р бүлэг А	3-р бүлэг А	4-р бүлэг А
Мяг хонь	кг	6500	6000	6000	6000
Сүлжээ	кг	3000	6000	6000	6000
Хоньны нэхий	кг	52500	57500	87000	71000
Хоньны арьс	кг	2250	2000	2000	2250
Хоньны арьсгүй арьс	кг	5000	5500	6000	6000
Үхрийн шир	кг	30000	30000	27500	27500
Үхрийн шир 1.8-2.3 метр урттай	кг	35500	32500	30000	30000
Үхрийн шир 2.3 метрээс дээш урттай	кг	48000	45000	39000	42500
Адууны шир	кг	10000	6000	5000	5000
Адууны ширгүй арьс	кг	22000	20000	20000	-
Адууны арьсгүй арьс	кг	-	-	1000	2250

Хүснэгт 9. Төрийн өмчийн байгууллагын өссөн дүн, мянган төгрөг

	2013 IV		2014 IV	
	Л.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	О.Ө.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	Л.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	О.Ө.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн
К.Й.С.О.Л.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	3,946,482.2	6,562,792.8	5,880,116.2	7,674,776.4
Л.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	3,706,070.2	6,562,792.8	5,077,473.7	7,674,776.4
1. з.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	2,524,250.0	6,248,271.9	3,725,135.4	7,076,618.4
1.1. з.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	1,520,912.4	4,235,684.6	1,540,243.3	4,660,896.7
ш.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	1,320,885.3	3,776,483.3	1,307,751.8	4,141,531.2
1.2. з.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	163,919.1	460,491.7	163,484.1	508,984.6
с.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	142,384.6	397,777.5	130,787.3	407,187.7
з.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	21,534.5	62,714.2	32,696.8	101,796.9
1.3. з.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	839,418.5	1,552,095.6	2,021,408.0	1,906,737.0
з.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	17,219.9	11,186.7	17,468.4	11,639.1
М.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	29,975.9	72,072.9	37,234.4	72,469.6
с.А.У., өссөн дүн	149,895.7	711,981.4	235,658.6	869,709.7
с.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	106,193.8	70,217.8	110,930.0	74,380.1
Ү.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	19,023.3	6,464.3	23,019.3	8,348.1
О.Ө.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	5,285.7	30,045.6	7,429.5	22,865.8
А.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	70,033.5	17,458.4	57,302.9	16,893.8
Н.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	3,223.3	5,254.1	17,724.7	28,959.4
О.Ө.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	47,349.0	6,415.3	37,753.8	160.0
к.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	2,070.7	14,606.5	1,513.6	30,854.7
Н.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	7,819.8	414,035.1	7,385.9	551,238.3
О.Ө.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	20.0	62,906.6	41.4	65,276.8
о.Ө.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	31,116.3	6,097.6	33,272.3	13,185.9
з.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	350,191.6	123,353.3	1,434,673.4	140,755.8
с.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	1,181,820.2	314,520.9	1,352,338.3	598,158.1
О.Ө.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	1,180,530.2	201,408.7	296,619.4	465,513.7
к.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	1,180,530.2	201,408.7	296,619.4	465,513.7
О.Н.О.М.И.Л.М.У.К. өссөн дүн	402,199.8	0.0	802,642.5	0.0

Хүснэгт 10. Улс орон нутгийн төсвийн байгууллагын өр авлагын мэдээ,

(мян.төг)

ҮЗҮҮЛЭЛТ	I-IV сарын эхний үлдэгдэл	нэмэгдсэн	хасагдсан	I-IV сарын эцсийн үлдэгдэл
НИЙТ АВЛАГА	16119.4	0.0	266.7	15852.7
НИЙТ ӨГЛӨГ	440461.7	125224.0	49623.2	516062.4

Үүнээс: Орон нутаг

НИЙТ АВЛАГА	14482.0	0.0	0.0	14482.0
НИЙТ ӨГЛӨГ	2009.0	1831.4	0.0	3840.4
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	0.0	233.4	0.0	233.4
Дотоод албант омиллолт	2009.0	1598.0	0.0	3607.0

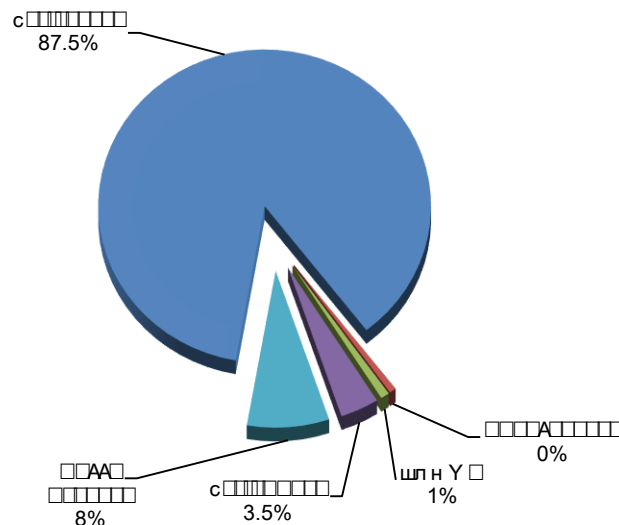

3. Нийгмийн даатгал, халамж

Зураг 4 . Даатгалын сангийн зарлага, хувиар

4-р сарын байдлаар 579 ажил олгогчийн 9604 даатгуулагчийг нийгмийн даатгалд хамруулсны 2050 даатгуулагч буюу 21.4 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагын, 4866 даатгуулагч буюу 50.7 хувь нь төсөвт байгууллагын, 2688 даатгуулагч буюу 27.9 хувь нь сайн дурын даатгалд даатгуулагчид байна. Нийгмийн даатгалын санд 2981.0 сая төгрөг төвлөрч, шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөө 86.4 хувьтай байна.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын 65.8 хувь нь тэтгэврийн даатгалын санд, 7.7 хувь нь тэтгэмжийн даатгалын санд, 5.1 хувь нь ҮОМШӨ-н санд, 1.7 хувь нь ажилгүйдлийн санд, 19.7 хувь нь ЭМД санд тус тус төвлөрсөн байна.

Хүснэгт 11. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого (сая.төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	2014 I-IV		гүйцэтгэлийн хувь
	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	
Тэтгэвэр	2218.9	1962.8	88.5
Тэтгэмж	239.8	230.1	96.0
ҮОМШӨ	166.8	151.7	90.9
Ажилгүйдэл	54.8	50.5	92.2
ЭМД	770.3	585.9	76.1
Дүн	3450.6	2981.0	86.4

Нийгмийн даатгалын сангуудаас 7465.2 сая.төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн даатгалын тусламж үйлчилгээний зардлыг санхүүжүүлсэн байна.

Мөн нийт зардлын 86.7 хувь нь тэтгэвэрт, 3.8 хувь нь тэтгэмжинд, 0.7 хувь нь ажилгүйдлийн тэтгэмжинд, 0.9 хувь нь ҮОМШӨ-ий даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн зардалд, 7.9 хувь нь эрүүл мэндийн даатгалын тусламж үйлчилгээний зардалд тус тус зарцуулагдсан байна.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлага 168.2 сая.төгрөг байгаагийн 68.9 сая.төгрөг буюу 41.0 хувь нь төсөвт байгууллагын, 96.6 сая.төгрөг буюу 57.4 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагын, 2.7 сая.төгрөг буюу 1.6 хувь нь сайн дурын даатгуулагчийн авлага тус тус эзэлж байна.

Төсвийн байгууллагуудын өрийн 43.0 хувийг боловсролын байгууллагууд, 11.9 хувийг соёлын байгууллага, 30.5 хувийг эрүүл мэндийн байгууллага, 14.8 хувийг бусад төрийн байгууллагуудын өр эзэлж байна.

Хүснэгт 12. Нийгмийн даатгалын сангуудын зардал (мян.төгрөгөөр)

Үзүүлэлт		хүний тоо	2014 I-IV		гүйцэтгэлийн хувь
			төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	
Тэтгэвэрийн даатгалын	Дүн	7344	6579494.5	6475918.8	98.4
	Өндөр насны	5703	4916922.8	5119213.7	104.1
	Тахир дутуу	1033	955943.6	790849.8	82.7
	Тэжээгчээ алдсан	439	353578.4	327214.2	92.5
	Цэрэг	169	237256.8	237359.8	100.0
	Бусад	0	115792.9	1281.3	1.1
ҮОМШӨ даатгалын	Дүн	47	98704	63318.9	64.2
	Тахир дутуу	40	68488.7	56285.2	82.2
	Тэжээгчээ алдсан	7	8565.1	7024.8	82.0
	Тэтгэмж	0	3592.2	0	0.0
	Сувилал	0	463.1	0	0.0
	Бусад	0	17594.9	8.9	0.1
Ажилгүйдлийн даатгалын	Дүн	70	76459.1	49316.7	64.5
	Тэтгэмж	70	67382.5	49316.7	73.2
	Сургалт	0	288.9	0	0.0
	Бусад	0	8787.7	0	0.0
Тэтгэмжийн даатгалын	Дүн	642	290407.6	280589.6	96.6
	Хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан	297	21277.6	18469.8	86.8
	Жирэмсэн амаржсан	229	198805.6	191119.8	96.1
	Оршуулга	116	70324.4	71000.0	101.0
ЭМДаатгалын	Дүн	17077	652571.9	596049.2	91.3
	Тусламж үйлчилгээ	11496	559347.4	554679.0	99.2
	Эмийн үнийн хөнгөлөлт	5581	58075.2	41370.2	71.2
	Бусад	0	35149.3	0	0.0
Нийт дүн		25180	7697637.1	7465193	97.0

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, тусламжыг 4 сарын байдлаар 2617 хүнд олгож, үүнд 799.3 сая.төгрөг зарцуулсан байна.

Мөн нийт тэтгэмжийн 38.5 хувийг өндөр настанд үзүүлдэг мөнгөн тэтгэмж, 24.9 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж, 17.9 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж, 1.9 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөсөн тэтгэмж тус тус эзэлсэн байна.

Хүснэгт 13. Халамжийн сангаас олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж

Үзүүлэлт	2013 I-IV		2014 I-IV	
	хүн/тоо	мян.төг	хүн/тоо	мян.төг
Олгосон тэтгэвэр	1388	519819.4	1404	548329.0
Бүгд тэтгэмж	2723	380702.9	3262	436764.0
ахмад НМТ	405	75837.4	480	96745.0
ХБИ/НМТ	275	49838.9	325	62569.0
ХБ/хүү/НМТ	162	30387.0	194	45149.0
БӨХАӨ	28	4489.6	26	4864.0
Жирэмсэн хөхүүл эхийн	1853	220150.0	2237	227437.0
Алдарт эхийн одон	4924	680900.0	4940	686200.0
I одонтой	1869	374800.0	1826	370200.0
II одонтой	3055	306100.0	3114	316000.0

Тайлбар: ХБ*-хөгжлийн бэрхшээл, ХБИ*-хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, НМТ*-нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж

4. Аж үйлдвэр

Хүснэгт 14. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, мян.төгрөг

д/д	Бүтээгдэхүүний нэрс	2013 I-IV		2014 I-IV		2014 % 2013	
		Өссөн дүн	Тайлант сар	Өссөн дүн	Тайлант сар	Өссөн дүн	Тайлант сар
1	Чулуун нүүрс	265953.6	38666.5	377388.5	107745	141.9	279
2	Бог будаа	9200	2300	13800	0	150	0
4	Төмрийн хүдрийн баяжмал	0	0	338894.4	338894.4	0	0
5	Дулааны эрчим хүч	184809.8	0	518072.9	105995	280.3	0
6	Утсан, чанасан болон бусад боловсруулалт хийсэн ма	0	0	13800	0	0	0
7	Бүх төрлийн ногооны консерв	1200	0	0	0	0	0
8	Бяслаг	37820	17080	22818.8	0	60.3	0
9	Гурил I зэрэг	420724.8	49230	819876.5	226650	194.9	460
10	Гурил II зэрэг	9677	0	33518	13338	346.4	0
11	Арвайн гурил	0	0	4886.1	1526.7	0	0
12	Хивэг	44322	2208	98590	22750	222.4	1030
13	Нарийн боов	15092.2	0	51380.2	15648	340.4	0
14	Хэвийн боов	28364.7	0	33060	0	116.6	0
15	Талх	8850.7	503	29167.1	6247.8	329.5	1242
16	Хэрчсэн гурил	2000	0	990	198	49.5	0
17	Банш, бууз, хуушуур	16500	0	0	0	0	0
18	Ноосон плате, банзал	0	0	5150	1452	0	0
19	Ноосон цамц	0	0	5652.5	800	0	0
20	Монгол дээл, тэрлэг	31082.7	290	22502.2	1020	72.4	352
21	Өмд	0	0	973	311.5	0	0

22	Хүүхдийн платъе	0	0	882	252	0	0
23	Өвлийн малгай	0	0	490	0	0	0
24	Монгол гутал	600	150	0	0	0	0
25	Буриад гутал	4793.5	100	11056	932	230.6	932
26	Модон торх, хувин	0	0	1925	0	0	0
27	Хүснэгт маягт	0	0	1140	0	0	0
28	Буйдан, диван, бусад зөөлөн ор, сандал	0	0	800	0	0	0
29	Гэрийн бусад модон тавилга	5074	1280	6193.5	1646	122.1	129
30	Түгээсэн цэвэр ус	46382.2	0	128019.5	45526.5	276	0
	Сувагжуулалт	14622	0	46416.2	18012	317.4	0
	Нийт	1147069.2	111807.5	2587442.4	908944.9	3251	4424

Аймгийн аж үйлдвэрийн салбар 4-р сарын байдлаар 2587.4 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2.2 дахин өссөн байна. Нийт үйлдвэрлэлт өссөн шалтгаан нь Бүрэгхангай суманд үйл ажиллагаагаа эхлээд байгаа Фокус металл майнинг компани төмрийн хүдрийн баяжмал үйлдвэрлэж эхэлсэнтэй холбоотой байна.

Зураг 5. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, салбараар

- Нүүрс олборлолт
- Төмрийн хүдэр олборлолт
- Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт
- Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл
- Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл
- Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл

Хүснэгт 15. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалт, мян.төгрөг

Нийт борлуулалт	2013 I-IV		2014 I-IV		2014 % 2013	
	Өссөн дүн	Тайлант сар	Өссөн дүн	Тайлант сар	Өссөн дүн	Тайлант сар
1 Нүүрс олборлолт	329492	8480	227245.2	91750.4	69	1082
2 Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	0	0	21423.4	0	0	0
3 Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл	1680	1680	2190.7	0	130.4	0
4 Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	0	0	19827.5	3300	0	0
5 Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	40039.1	0	56959.7	3647.7	142.3	0
6 Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	2756	476	3349.6	130	121.5	27.3
7 Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	0	0	2750	0	0	0
8 Мебель тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	7960	1840	0	0	0	0
9 Цахилгаан, хий, дулаан үйлдвэрлэл	703254.9	201204.3	1485371	395042.5	211.2	265
Нийт	1703342.6	209684.3	3191086.6	1019990	187.3	486.4

Оны эхний 4 сарын байдлаар аж үйлдвэрийн салбарын нийт борлуулалт 3191.0 сая төгрөг байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 187.3 хувиар өссөн байна.

Нийт борлуулалтыг салбараар нь харуулбал: Үүрс борлуулалт 227.2 сая төгрөг болсон нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 70 хувь болж буурсан байна. Цахилгаан хий дулаан үйлдвэрлэлт 1485.3 сая төгрөг болсон нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2.1 дахин өссөн байна.

5. Харилцаа Холбоо

Шуудан холбооны үйлчилгээний нийт орлого 126.3 сая төгрөг , үүнээс суурин телефон цэгийн орлого 33.6 сая төгрөг ааааааааааа айл өрхийн суурин телефон цэгийн орлого 10.0 сая төгрөг аорó 29.7 бóâèéã эзэлж байна. Аймгийн хэмжээнд суурин телефон цэгийн тоо оны эхний 4-р сарын байдлаар 1073 áíèæ 0íí0 ïú îí çåýñ 4.3 бóâèèð áóóðñàì áíè, айл өрхийн телефон цэгийн тоо 477 áíèæ 0íí0 ïú îí çåýñ 28.5 бóâèèð áóóðñàì байна.

Хүснэгт 15. Холбооны үндсэн үзүүлэлт

Үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	2013 I-IV	2014 I-IV	<u>2014 I-IV%</u> 2013 I-IV
Нийт орлого	сая.төгрөг	22.2	33.6	151.3
Үүнээс: Хүн амаас	сая.төгрөг	6.4	10.0	156.0
Телефон цэгийн тоо	тоо	1121	1073	95.7

Зураг 6. Холбооны үндсэн үзүүлэлт, ñàÿ òªãðª

6. Хөдөө аж ахуй

Төллөсөн хээлтэгч 2014 оны эхний 4 сард аймгийн хэмжээнд нийт хээлтэгч 1239.0 мянган малын 71.3хувь буюу 883.6 мянган хээлтэгч төллөсөн байна. Нийт төллөсөн хээлтэгч малын төрлөөр авч үзвэл 100 ингэ, 1.7 хувь буюу 14892 гүү, 3.3 хувь буюу 29153 үнээ, 60.3 хувь буюу 532545 хонь, 34.7 хувь буюу 306984 ямаа тус тус төллөсөн байна. Мөн 883.9 мянга төл төллөж 878.6 мянган төл эсэн мэнд бойжиж, төл бойжилт 99.4 хувьтай байна.

Хүснэгт 17. Төллөсөн хээлтэгч, төрлөөр, сумаар

Сум	2013 I-IV	2014 I-IV	үүнээс:				
			ингэ	гүү	үнээ	Эм хонь	Эм ямаа
Булган	10821	16654	0	321	775	9784	5774
Баян-Агт	72940	73259	0	1601	1517	42130	28011
Баяннуур	32376	42702	40	844	2159	24192	15467
Бугат	16202	18066	0	513	1165	9586	6802
Бүрэгхангай	63710	95106	10	521	1522	58131	34922
Гурванбулаг	80765	95216	14	1074	1331	60482	32315
Дашинчилэн	44408	79858	25	1921	2681	47818	27413
Могод	76970	77655	0	552	1525	55805	19773
Орхон	52928	71496	0	1389	2507	37829	29771
Рашаант	48780	48376	5	80	155	28534	19602
Сайхан	78220	80860	6	2375	2294	55155	21030
Сэлэнгэ	9355	15453	0	190	1313	8616	5334
Тэшиг	5673	13528	0	130	468	7220	5710
Хангал	18328	20488	0	618	3545	9032	7293
Хишиг-Өндөр	41409	62996	0	881	1486	38519	22110
Хутаг-Өндөр	37501	71961	0	1882	4710	39712	25657
Дүн	690386	883674	100	14892	29153	532545	306984

Хүснэгт 18.Бойжиж байгаа төл,төрлөөр, сумаар

Сум	2013 I-IV	2014 IV	үүнээс:				
			Ботго	Унага	Тугал	Хурга	Ишиг
Булган	10699	16506	0	321	775	9720	5690
Баян-Агт	72421	73140	0	1597	1502	42088	27953
Баяннуур	31764	42714	40	844	2159	24198	15473
Бугат	15822	18060	0	513	1165	9582	6800
Бүрэгхангай	63252	95326	10	521	1522	58251	35022
Гурванбулаг	80765	94143	14	1074	1331	59877	31847
Дашинчилэн	42535	79444	23	1916	2678	47626	27201
Могод	76677	76808	0	535	1500	55291	19482
Орхон	51095	71007	0	1358	2482	37625	29542
Рашаант	48072	48376	5	80	155	28534	19602
Сайхан	78114	80798	6	2370	2292	55130	21000
Сэлэнгэ	9182	15413	0	189	1310	8600	5314
Тэшиг	5546	13409	0	127	457	7158	5667
Хангал	17644	20423	0	618	3543	9019	7243
Хишиг-Өндөр	40372	61643	0	846	1447	37960	21390
Хутаг-Өндөр	37414	71393	0	1856	4687	39454	25396
Дүн	681374	878603	98	14765	29005	530113	304622

Хүснэгт 19. Төл бойжилт, сумаар

Сум	Төллөсөн хээлтэгч	Гарсан төл	Хорогдсон төл	Бойжсон төл	Төл бойжилт %
Булган	16654	16654	148	16506	99.1
Баян-Агт	73259	73259	119	73140	99.8
Баяннуур	42702	42714	0	42714	100.0
Бугат	18066	18066	6	18060	100.0
Бүрэгхангай	95106	95326	0	95326	100.0
Гурванбулаг	95216	95216	1073	94143	98.9
Дашинчилэн	79858	79858	414	79444	99.5
Могод	77655	77655	847	76808	98.9
Орхон	71496	71496	489	71007	99.3
Рашаант	48376	48376	0	48376	100.0
Сайхан	80860	80860	62	80798	99.9
Сэлэнгэ	15453	15453	40	15413	99.7
Тэшиг	13528	13553	144	13409	98.9
Хангал	20488	20488	65	20423	99.7
Хишиг-Өндөр	62996	62996	1353	61643	97.9
Хутаг-Өндөр	71961	71961	568	71393	99.2
Дүн	883674	883931	5328	878603	99.4

Том малын зүй бусын хорогдол эхний 4 сард аймгийн хэмжээнд 6.1 мянган толгой болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.5 мянган толгой буюу 2.6 дахин буурсан байна. Том малын зүй бусын хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл 596 адуу, 540 үхэр, 2806 хонь, 2173 ямаа буюу оны эхэнд тоологдсон нийт малын 0.2 хувьтай тэнцэх мал хорогдоод байна. Нийт хорогдлын 45.9 хувийг хонь, 35.5 хувийг ямаа эзэлж байна.

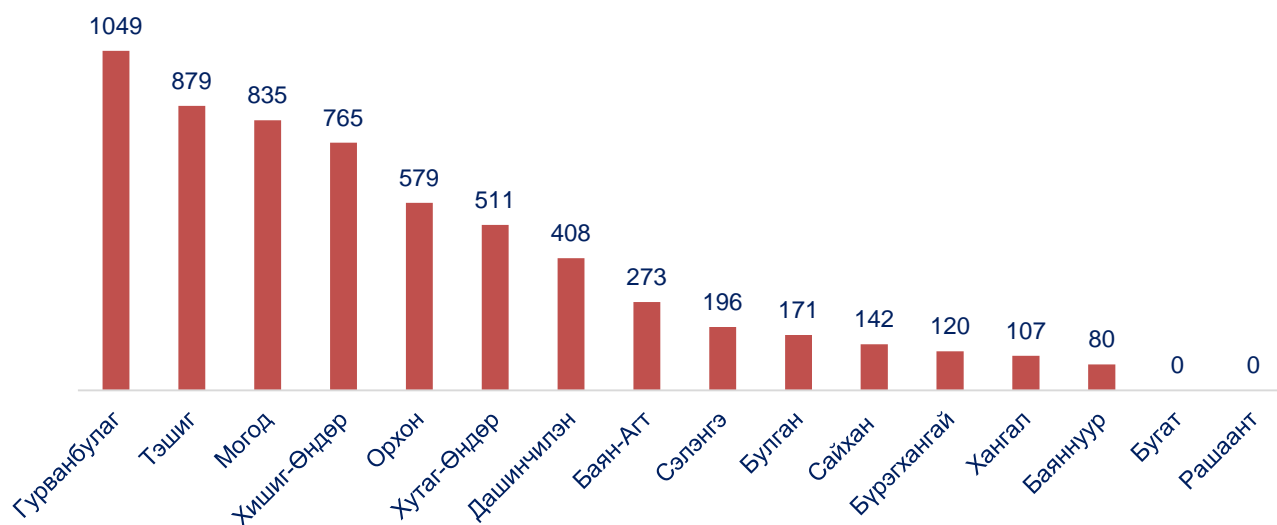
Хүснэгт 20. Зүй бусын хорогдол төрлөөр, сумаар

Сум	Бүгд	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
Булган	171	0	11	14	81	65
Баян-Агт	273	0	45	20	131	77
Баяннуур	80	0	1	4	30	45
Бугат	0	0	0	0	0	0
Бүрэгхангай	120	0	2	5	56	57
Гурванбулаг	1049	0	37	65	512	435
Дашинчилэн	408	0	19	11	197	181
Могод	835	0	120	73	378	264
Орхон	579	0	103	69	204	203
Рашаант	0	0	0	0	0	0
Сайхан	142	0	32	9	56	45
Сэлэнгэ	196	0	18	23	110	45
Тэшиг	879	0	69	105	460	245
Хангал	107	0	18	12	46	31
Хишиг-Өндөр	765	0	63	55	342	305
Хутаг-Өндөр	511	0	58	75	203	175
Дүн	6115	0	596	540	2806	2173

Хүснэгт 21.Том малын зүй бус хорогдол, оноор

Мал төрлөөр	Хэмжих нэгж	2013 I-IV	2014 I-IV
Бүгд	тоо	16170	6115
Тэмээ	тоо	4	0
Адуу	тоо	918	596
Үхэр	тоо	1315	540
Хонь	тоо	7054	2806
Ямаа	тоо	6879	2173

Зураг 7.Том малын зүй бусын хорогдол,сумаар

Хорогдлыг сумаар авч үзвэл эхний 4 сард Хорогдлыг сумаар авч үзвэл эхний 4 сард Гурванбулаг 1049, Тэшиг 879, Могод 835, Хишиг-Өндөр 765, Орхон 579, Хутаг-Өндөр 511, Дашинчилэн 408 толгой мал тус тус хорогдсон нь нийт хорогдлын дийлэнх болж байна.

7. Хүн амын ажил эрхлэлт

Хөдөлмөрийн хэлтсийн захиргааны статистик мэдээллээр тус хэлтэст бүртгэлтэй ажил идэвхитэй хайж байгаа ажилгүй иргэдийн тоо 4 сарын байдлаар 546 хүн байна. Үүний 308 буюу 56.4 хувь нь эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

Хүснэгт 22. Ажилгүйчүүд, боловсролын түвшинээр

Боловсролын түвшингээр	Ажилгүйчүүдийн тоо			
	2011 IV	2012 IV	2013 IV	2014 IV
Нийт ажилгүйчүүд	1008	-	291	546
Дээд	44	-	51	109
Тусгай дунд	13	-	21	23
Мэргэжлийн анхан шатны	45	-	18	33
Бүрэн дунд	438	-	150	218
Суурь	452	-	34	117
Бага	13	-	12	36
Боловсролгүй	3	-	5	10

Тайлант сард ажилгүй 29 иргэн шинээр бүртгүүлж, идэвхгүйн улмаас тайлангийн хугацаанд 201 иргэн хасагдаж, бүртгэлтэй ажилгүй байсан 69 иргэн ажилд зуучлагдан оржээ. Ажилд зуучлагдан орсон 4иргэн төрийн болон төсөвт байгууллагад, 15 иргэн, бусад байгууллагад 50 иргэн мэргэжилтэнгээр тус тус ажиллаж байна.

Хүснэгт 23. Ажилгүйчүүд / насны бүлэг, хүйсээр /

Насны бүлгээр	Ажилгүйчүүдийн тоо							
	2011-IV		2012-IV		2013-IV		2014-IV	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Нийт ажилгүйчүүд	1008	424	-	-	291	169	546	308
16-24	134	48	-	-	49	32	108	55
25-34	337	137	-	-	102	54	198	109
35-44	296	143	-	-	84	56	116	76
45-60	241	96	-	-	55	27	118	67

8. Эрүүл мэнд

Эрүүл мэндийн газрын мэдээгээр оны эхний 4-р сарын байдлаар 363 хүүхэд мэндэлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 35 хүүхдээр буюу 110.6 хувиар өссөн байна. Нийт төрсөн хүүхдийн 74.3 хувь нь буюу 270 хүүхэд нь аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт мэндэлсэн байна.

Зураг 8. Төрсөн хүүхдийн тоо

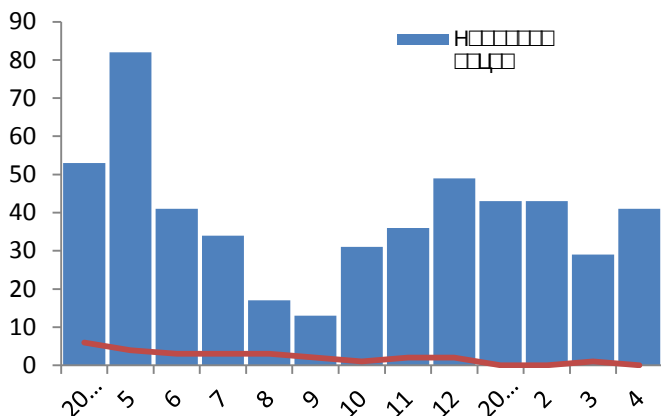

Хүснэгт 24. Эрүүл мэндийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	2013 I-IV	2014 I-IV	$\frac{2014 \text{ IV}}{2013 \text{ IV}}$
Амаржсан эхийн тоо	327	360	110.1
Амьд төрсөн хүүхэд	328	363	110.7
Эхийн эндэгдэл	-	-	0.0
Амьгүй төрөлт	1	1	100.0
Гэрийн төрөлт	5	4	80.0
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	4	3	75.0
Перинаталь эндэгдэл	4	4	100.0
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	12.2	8.2	67.2

Нялхасын эндэгдэл тайлант хугацаанд 3 гарсан бөгөөд халдварт өвчнөөр 156 хүн өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 41.4 хувиар буюу 110 хүнээр, 10000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 19.1 продицимилээр тус тус буурсан байна.

Зураг 9. Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд, сараар

Зураг 10. Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд

Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгсдийн 7.6 хувийг гахайн хавдар, 50.6хувийг бэлэгсийн замын халдварт өвчин, 16.6 хувийг салхин цэцэг, 13.4 хувийг сүрьеэ тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 25. Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд

Үзүүлэлт	хэмжих нэгж	2013 I-IV	2014 I-IV	өсөлт, бууралт	
				тоо/пункт	хувиар
Нийт халдварт өвчин	бодит тоо	266	156	-110	-41.4
	10000 хүнд	45.4	26.4	-19	
вируст гепатит	бодит тоо	26	1	-25	-96.2
	10000 хүнд	4.4	0.1	-4.3	
цусан суулга	бодит тоо	1	0	-1	0.0
	10000 хүнд	0.2	0	-0.2	
салхин цэцэг	бодит тоо	37	26	-11	-29.7
	10000 хүнд	6.3	4.4	-1.9	
гахайн хавдар	бодит тоо	83	12	-71	-85.5
	10000 хүнд	14.2	2.0	-12.2	
сүрьеэ	бодит тоо	14	21	7	50.0
	10000 хүнд	2.4	3.6	1.2	
бруцеллөз	бодит тоо	0	0	0	0
	10000 хүнд	0	0	0	
тэмбүү	бодит тоо	27	26	-1	-3.7
	10000 хүнд	4.6	4.4	-0.2	
трихомониаз	бодит тоо	30	42	12	40.0
	10000 хүнд	5.1	7.1	2	
заг хүйтэн	бодит тоо	19	11	-8	-42.1
	10000 хүнд	3.2	1.8	-1.4	
мөөгөнцөр	бодит тоо	23	13	-10	-43.5
	10000 хүнд	3.9	2.2	-1.7	
хамуу	бодит тоо	7	2	-5	-71.4
	10000 хүнд	1.2	0.3	-0.9	

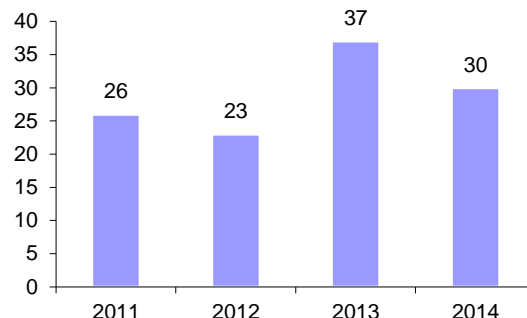

АЙМГИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

Оны эхний 4-р сарын байдлаар 30 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 18.9 хувиар буурсан байна.

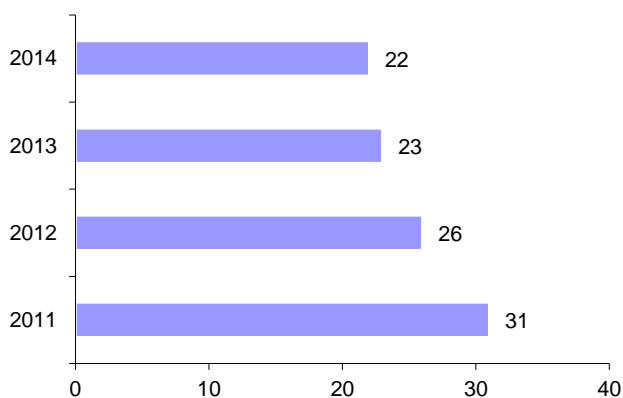
Зураг 11. Аймгийн хэмжээнд бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо (жил бүрийн 4 сарын байдлаар)

Гэмт хэргийн гаралт урьд оны мөн үетэй харьцуулахад Сайхан сум 50.0 хувь, Хялганат тосгон 50.0 хувь, Орхон сум 75.0 хувь, Дашинчилэн сум 50.0, Булган сум 38.5 хувиар тус тус буурсан байна. Баян-Агт суманд 4 бүртгэгдэж 33.3 хувь, Тэшиг суманд 1 бүртгэгдэж 1 дахин, Бүрэгхангай суманд 2 бүртгэгдэж 2 дахин, Баяннуур суманд 1 бүртгэгдэж 1 дахин өссөн үзүүлэлттэй байгаа бол Могод суманд 1 бүртгэгдэж өмнө оны мөн үетэй ижил үзүүлэлттэй байна.

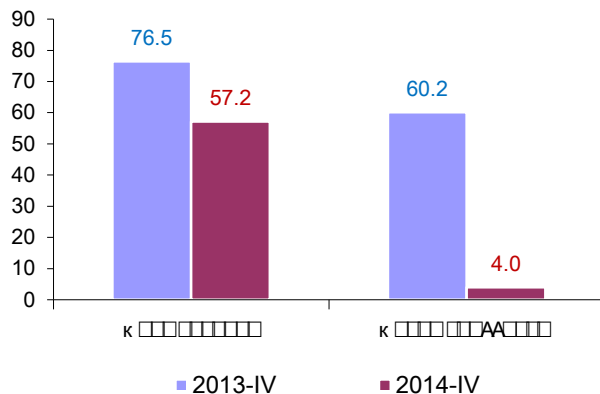
Бусдыг санаатай алсан хэрэг, бусдыг болгоомжгүй алсан хэрэг, хүчингийн хэрэг, дээрмийн хэрэг, ашиглалтын хэрэг, албан тушаалын хэрэг энэ сард бүртгэгдээгүй ба танхайн хэрэг 1 бүртгэгдэж 75 хувь, иргэдийн өмчийн хулгай 2 бүртгэгдэж 77.8 хувиар буурсан бол гал, түймрийн хэрэг 1 бүртгэгдэж 1 дахин, ИЭЧЭМЭГэмт хэрэг 17 бүртгэгдэж 2.4 дахин, малын хулгайн гэмт хэрэг 8 бүртгэгдэж 1 дахин өссөн байна. Мөн бүлгээр үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 8 бүртгэгдсэн байна.

Зураг.12 Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчид, 2011-2014 оны 4-р сараар

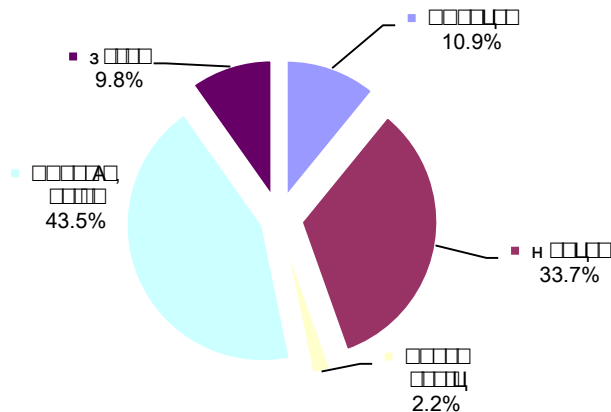
Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн яллагдагчдын тоо 22 байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4.3 хувиар буурсан үзүүлэлттэй харагдаж байна.

Зураг 13. Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2011-2014 оны 4-р сараар

Гэмт хэргийн улмаас иргэд, байгууллага, аж ахуйн нэгжид тухайн сард 57.2 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна. Өмнө оны мөн үетэй харьцуулахад нийт хохирлын хэмжээ 25.2 хувиар буурсан байна.

Зураг 14. Гэмт хэрэгт холбогсодын нийгмийн байдал, 4 сараар

Гэмт хэрэгт холбогдогсдын 33.7 хувь нь малчин, 10.9 хувь нь ажилчин, 2.2 хувь нь албан хаагч байгаа бол 43.5 хувь нь ажилгүй иргэн бусад гэмт хэрэг 9.8 хувь байна.

Хүснэгт 26. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, хэргийн төрлөөр

Хэргийн төрөл	2013 IV	2014 IV	$\frac{2014 \text{ IV} \%}{2013 \text{ IV}}$
Бүртгэгдсэн хэрэг- бүгд	37	30	81.1
Бусдыг санаатай алсан	0	0	0.0
Бусдыг болгоомжгүйгээр алсан	0	0	0.0
Хүчингийн хэрэг	0	0	0.0
Танхайн хэрэг	4	1	25.0
Малын хулгай	7	8	114.3
Иргэдийн өмчийн хулгай	9	2	22.2
Булаалт	-1	-1	0.0
Дээрэм	0	0	0.0
Ашиглалт	0	0	0.0
ХАБЭГэмт хэрэг	3	3	1 да
Гал түймрийн хэрэг	0	1	1 да
ИЭЧЭМ-ийн эсрэг гэмт хэрэг	7	17	242.9
Албан тушаалын хэрэг	0	0	0.0
Бусад	8	-1	0.0

Хүснэгт 27. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, сумаар

Сумын нэр	2013 IV	2014 IV	$\frac{2014 \text{ IV} \%}{2013 \text{ IV}}$
Бүгд - дүн	37	30	81.1
Баян-Агт	3	4	133.3
Хутаг-Өндөр	5	-1	(0.1)
Гурванбулаг	2	-1	(0.0)
Сайхан	2	1	50.0
Тэшиг	0	1	1 да
Сэлэнгэ	1	2	200.0
Хялганат	6	3	50.0
Бүрэгхангай	0	2	2 да
Баяннуур	0	1	1 да
Хангал	-5	3	(60.0)
Бугат	0	0	-
Орхон	4	1	25.0
Дашинчилэн	2	1	50.0
Хишиг-Өндөр	0	2	2 да
Булган	13	8	61.5
Могод	1	1	100.0
Рашаант	3	2	66.7

Эх сурвалж: Цагдаагийн хэлтсийн мэдээгээр авав.

Статистикийн мэдээллийг хэрхэн авах вэ?

www.1212.mn

Статистикийн мэдээллийн
нэгдсэн сан

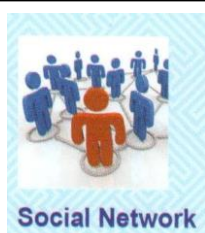
Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистикийн мэдээлэл авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэл бүтээгдэхүүнийг унших Монстат аппликейшн

www.nso.mn сайтад бүртгүүлснээр цахим шуудангаар тогтмол авч болно.

[www.facebook.com/pages/ Статистик-Мэдээлэл](http://www.facebook.com/pages/Статистик-Мэдээлэл)

www.twitter.com/statistic_mn

1900-1212

1 минут= 200 төгрөг

ТЭМДЭГЛЭЛ

* * *

Засгийн газар гэдэг бол ирээд л буцдаг нүүдлийн шувуу шиг зүйл. Харин ард түмний эрх ашиг гэдэг зүйл бол мөнхөд байдаг. Ард түмэн мөнхөд байдаг.

Ц.Элбэгдорж

* * *

Эх орноо гэр оронтойгоо адилтган дотночилж үзэх сэтгэлийг л эх оронч сэтгэл гэнэ.

Э.Бат-Үүл

* * *

Би азын тэнгэр байдаг гэдэгт хатуу итгэдэг, их ажиллах тусам их аз дайрдгийг би анзаарсан.

Томас Жеферсон

* * *

Эрсдлээс айх нь амжилтаас татгалзана гэсэн үг.

А.С.Макаренко

* * *

Гутранги үзэлтэн бол боломж бүхэн дотроос хэцүүг нь олж хардаг, харин өөдрөг үзэлтэн бол хэцүү бүхний дотроос байгаа боломжийг олж ашигладаг.

У.Черчилл

* * *

Зуу зуун жил Оросын ард түмэн хаанд захирагдаж байсан гэдгийг санаарай. Оросууд бол хаанд дуртай ард түмэн, нэг хүн толгой дээр нь суугаад залж байхад Оросын ард түмэн дассан юм.

И.Сталин

* * *

Мөхөх үндэстэн урьдын дурсамжаараа амьдардаг, сэхэх үндэстэн маргаашаа мөрөөдөж өнөөдрөөрөө амьдардаг.

Баабар

О.Дашбалбар : Амраг минь, гунигт дуу бүү аял!

Амраг минь, гунигт дуу бүү аял!
Ариг цагаан саран хиртэж
Алсад жингийн цуваа саатна.
Айлын минь бүсгүй зовж
Алтан цэцгийн дэлбээ хумина.
Амраг минь, гунигт дуу бүү аял!

Уйтгарт дуу бүү аяла, янаг минь!
Унаган багын дуртгал бүдгэрч
Уулын царманд гөрөөс улдана.
Урийн усанд газар хэлтийж
Уран цагаан хусхан унана.
Уйтгарт дуу бүү аял, янаг минь!

Хөгжилтэй дуу аял, хонгор минь!
Хөвчийн гүнд гургалдай жиргэж
Хөхөөн дуу, горхитой хоршино.
Хүний үр ээжийгээ санаж
Харийн газраас яаран эргэнэ.
Хөгжилтэй дуу аял, хонгор минь!

Яруухан дуу аял, гэргий минь
Явуулын хүн түр саатаж
Янагаа үгүйлэн жаргана.
Янзагаа хөхүүлсэн шаргачин амарч
Яргуйн дэлбээг зөөлөн үнэрлэнэ.
Яруухан дуу аял, гэргий минь

Москва хот. 1980 он.

О. Дашбалбар. Шидэт ертөнц I боть, 55-р тал